

BÖLÜM 50

Radyolojik ve Nükleer Terörizm

Telat AKSU¹

GİRİŞ

Nükleer terörizm bütün dünyayı etkileyen endişelendiren bir konudur ve gerekli tedbirler alınmadığı sürece sonuçları tahmin edilemez facialara yol açabilecek bir tehdit unsurudur. Nükleer terörizmin bu yüzden ciddi bir şekilde araştırılması ve tehdit boyutlarının açıklanması gerekmektedir (1).

Nükleer ve diğer radyolojik materyaller tıp, tarım, sanayi ve enerji sağlama alanlarında topluma fayda sağlamıştır. Ancak nükleer veya diğer radyolojik materyallerin terörizm veya diğer suç eylemlerinde kullanılma riski vardır (1).

Bir diğer önemli konu nükleer silah yapımı için kullanılan materyallerin çalınmasıdır. Teröristlerin birçok kez kendi imkânlarıyla nükleer silah yapmaya çalıştıkları ve bu tür silahların basit materyaller ile yapılmasının mümkün olduğu bilinmektedir. Bunun için kaynaklardan anlayabilen bir uzmanın yardımı yeterlidir. Bunu önleyebilmek için nükleer tesislerin ve bu tür silah yapımı için kullanılacak materyallerin ciddi bir şekilde teröristlerden korunması gerekmektedir. Bu nedenle her ülke

kendisi için ve dünyadaki terör olaylarının engellenmesi için gerekli yasaları çıkarmalı ve diğer ülkelerle işbirliği içerisinde çalışmalıdır. Bunların ne kadar etkili olduğu konusunda değerlendirmeler yapılmaktadır (1).

Ülkemizde "Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehlikelere Dair Görev Yönetmelik (KBRN) 03.02.2017 tarih ve 28281 sayılı resmi gazetede yayınlanmıştır. Bu yönetmelik ile; yurt içinde veya dışında meydana gelip ülkemizi etkileyebilecek olan kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehdit ve tehlikelere karşı halkın sağlığının ve çevrenin korunması, can ve mal kaybının en aza indirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla ilgili bakanlık, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları, valilikler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gönüllüler ile sivil asker işbirliği çerçevesinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin tehlike öncesi, tehlike sırası ve sonrasına ilişkin görev ve sorumlulukları belirlenmiştir (2).

Uluslararası düzeyde suçlara Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı (INTERPOL) bakar. Bu kurum uluslararası seviyede suçların önlenmesi,

¹ Dr. Öğr. Gör., 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi AD., Samsun, telat.aksu@omu.edu.tr

ğer radyolojik materyallerin terörizm veya diğer suç eylemlerinde kullanılma riski vardır.

- II. Dünya savaşının kaderini belirleyen sonrasında silahsızlanma kavramıyla birlikte kullanılan en önemli kavram "nükleer silahlar" olmuştur. Nükleer silahların insanlık için bir tehlike olduğu "Hiroşima ve Nagasaki'ye 6 ve 9 Ağustos 1945'te atılan ve yüz binlerce insanın ölümüne ve milyonlarca insanın sakat kalmasına yol açan atom bombalarıyla ortaya çıkmıştır.
- Ülkemizde "Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehlikelere Dair Görev Yönetmelik (KBRN) 03.02.2017 tarih ve 28281 sayılı resmi gazetede yayınlanmıştır. Bu yönetmelik ile; yurt içinde veya dışında meydana gelip ülkemizi etkileyebilecek olan kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehdit ve tehlikelere karşı halkın sağlığının ve çevrenin korunması, can ve mal kaybının en aza indirilmesi için gerekli tedbirlerin aldırılması amaçlanmıştır.
- Uluslararası düzeyde suçlara Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı (INTERPOL) bakar. Bu kurum uluslararası seviyede suçların önlenmesi, suçluların izlenmesi, yakalanması, tutuklanması ve iade edilinceye kadar devam eden işlemlerin yürütülmesi amacıyla kurulmuştur. Özellikle terörizm, kamu güvenliğini ilgilendiren suçlar, yasadışı madde üretimi ve madde kaçakçılığı, insan kaçakçılığı ve sahte para üretimi ile çocuk pornografisi gibi tüm suçluları arar.

KAYNAKLAR

1. Sublette, C. (2012). Nuclear weapons frequently asked questions 2001.
2. Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehlikelere Dair Görev Yönetmeliği (KBRN) (T.C. Resmi Gazete, 3 Şubat 2017, sayı: 28281).
3. <https://www.interpol.int/>
4. Rhodes R. (2012). *The making of the atomic bomb*. Simon and Schuster.
5. Acton, JM. (2018). Escalation through entanglement: How the vulnerability of command-and-control systems raises the risks of an inadvertent nuclear war. *International security*, 43(1), 56-99.
6. Taylor T. (1989). *Roles of technological innovation in the arms race*. In Global Problems and Common Security, 158-164. Springer, Berlin, Heidelberg.
7. Kristensen, HM, Korda M. (2021). *Status of world nuclear forces*. Federation of American Scientists.
8. Semkow TM, Parekh PP, Haines DK. (2006). Modeling the effects of the trinity test.
9. Whitby S, Novosiolova T, Walther G, Dando M. (2015). Preventing Biological Threats: What You Can Do, University of Bradford.
10. Inter Academy Panel. (2005). Statement on Biosecurity.
11. Sublette C. (2012). Nuclear weapons frequently asked questions 2001.
12. Taylor TB. (1986). *Endless generations of nuclear weapons*. Bulletin of the Atomic Scientists, 42(9), 12-15.
13. Whitby S. M, Novosiolova T, Walther G, Dando MR. (2015). *Preventing Biological Threats: What You Can Do*.
14. Ayan A, Dönmez S. (2018). Radyolojik Nükleer Kaza ve Terör Olaylarında Tıbbi Yöntem. Ankara Eğt. Arş. Hast. Dergisi, 51(2), 154-162.